

Østfold Ringmerkegruppens aktivitet for 1997

J. INGAR I. BÅTVIK

Båtvik, J.I.I. 1998. Østfold Ringmerkegruppens aktivitet for 1997. *Natur i Østfold* 17(1-2): 41-46.

Østfold Ringmerkegruppe merket i 1997 totalt 7862 fugl fordelt på 5811 voksenfugl og 2051 dununger. Det ble merket 12 nyere arter, slik at det nå er merket totalt 148 arter. Av særlig interessante ringmerkinger kan det nevnes at det er merket unger av lercefalk, dvergterne, teiste, tyvjo, myrsnipe, samt voksenfugl av dvergspurv. Samtlige arter og antall merkede individer presenteres i en egen tabell.

J. Ingar I. Båtvik. Tomb, 1640 Råde. E-post: ingar.baatvik@hios.no

Østfold Ringmerkegruppe

Grappa består i dag av 30 autoriserte ringmerkere, enten med A- eller B-lisens. Grappa har eksistert i fem år, slik at totalsummen baseres på ringmerkinger foretatt i perioden 1993-1997.

Følgende personer er tilsluttet Østfold Ringmerkegruppe, nevnt i alfabetisk rekkefølge: Rune Aae, Jan Rune Asbjørnsen, Erland Bjørkelo, Rune Bosy, Rune Botnermyr, J. Ingar I. Båtvik, Håvard Ellingsgård, Stein Engebretsen, Lennart Fløseth, Åge Sten Fredriksen, Bjørn Frostad, Roar Frølandshagen, Jan Erik Isaksen, Sidsel Iversby, Christer Jakobsen, Asgeir Larsen, Sebastian Ludvigsen, Øivind Lågbu, Bjørn Petter Løfall, Geir Mobakken, Kjell Møklegård, Morten Nilssen, Steinar Pedersen, Magne Pettersen, Jo Ranke, Jan Petter Skjelnes, Per Tangen, Knut Trondsen, Morten Viker og Rune Wiggen. Ikke alle har ringmerket fugl i de tre årene som er gått, mens andre har merket svært mange. Fra overgangen til 1998 har to personer meldt seg ut av gruppa, Harald Mørken og David Torgersen. De er velkomne tilbake om de ønsker.

Styret

Styret består for tiden av J. Ingar I. Båtvik (leder), Jan-Erik Isaksen (kasserer) og Rune Botnermyr (materialforvalter). Funksjon som materialforvalter har vært lite krevende da den enkelte merker stort sett har skaffet til veie det utstyr en

vil satse på. Felleskjøp av nett, litteratur, etc har så langt vært lite aktuelt å foreta via materialforvalter. Få personer har slått seg sammen for felles innkjøp, eller man handler direkte fra Naturbokhandelen som nå forøvrig er flyttet fra Larvik til Lista.

Kontingent

Vi har fortsatt en kontingent på kr. 50,- for medlemmer i Østfold Ornitologiske forening, mens ikke medlemmer betaler kr. 100,- per år. Kontingenten benyttes hovedsakelig til portoutgifter og noe utgifter til kopiering. Kontingenten fungerer som en slags lisensavgift. Samtidig har vi vedtatt regler for at en ikke mottar lisens med mindre kontingenten er betalt.

Akerøya Ornitologiske stasjon

På tross av at alle ringmerkere i fylket er tilsluttet Østfold Ringmerkegruppe, fungerer imidlertid Akerøya Ornitologiske stasjon som en egen gruppe med eget ringmerkeoppgjør. Det ringmerkes altså enda mer fugl i fylket enn hva nedstående oversikt viser.

12 nye arter

I 1997 merket vi **7862** fugl, noe mer enn fjorårets 7698. Det har i år vært større aktivitet i indre deler av fylket mens merkere i ytre deler har benyttet mindre tid på fugl i 1997. Som i fjor har vi hatt noen problemer med tilgangen på ringer fra

sentralen, et problem som for andre grupper har skapt større vansker enn det har gjort for oss.

Fra 1993 til 1996 merket vi 136 forskjellige arter fugl. I 1997 ble 12 nye arter tillagt lista. De nye artene er i tabell 1 angitt med stjerne (*).

Interessante arter

Totalt på ringlista for ØRG har vi nå 148 arter. En skal vel ikke stresse iveren etter stadig nye arter og høyere tall, men det er alltid stimulerende med nye erfaringer. I Østfold kan vi således vise til et allsidig utvalg arter, noe som vitner om den variasjonsrikdom vi har overfor ulike fuglearter fra fjord og kyst til dype skoger samt hvilke satsningsområder ringmerkerne prioriterer. Særlig morsomt er merkinger av pull i ytre kyststrekke hvor både teiste og tyvjo fortsatt hekker i fylket. En ring på en myrsnipeunge viser også reproduksjon av arten hos oss. Vi har videre klemt ring på lerkéfalkunger i år også, tre dvergspurv, totalt 57 kattugle samt 20 nattravn. En tyrkerdue fra fylket fikk også for første gang ring i fylket, i alle fall i ringmerkegruppens regi. Vi har forøvrig svært lave tall for takrøfuglene myrsanger, sivsanger og rørsanger sammenlignet med tidligere år, grunnet liten satsing her. Rødvingetrost viser også lave tall, og vi merker generelt lite ender og vadere. Men så fikk vi endelig klemt ring på ravn (unger), en gammel og ofte vanskelig tilgjengelig sliter i Østfoldfaunaen.

Nye hekkearter

Vi må ikke glemme de interessante tilskuddene til hekkefaunaen vår. Storskarven har virkelig slått seg til på Øra, samt at en dvergterneunge fikk ring lenger inne i fjorden. Dvergterna er kjent herfra siden 1992, og har her sin første hekkplass i Norge. Både storskarv-etableringen og dvergterna bør få omtale i egne artikler.

Som for tidligere år ble det merket en del fugl utenfor fylket også i 1997. Igjen er det hytta til Kjell Møklegård i Tufsingdalen hvor de fleste ringer klemmes utenfor fylkesgrensene, men vi har hatt folk på kortere eller lengre turer i andre fylker også. Slike turer kan være svært inspirere-

rende om en går lei Østfoldfugl en tid. Som tidligere er antall fugl merket utenfor fylket angitt i parentes. Parentesen inneholder summen av alle tidligere merkinger utenfor fylket.

Endringer

Det skjer stadig enkelte endringer innenfor aktiviteten vår. Fra årsskiftet innføres nye ordninger for innsendelse av våre merkedata. Tidligere har alle ringmerkere levert inn sine ringmerkelister ved slutten av året som en del av årsoppgjøret. Ringmerkesentralen får derfor rimeligvis mye å gjøre i årsoppgjør-tider. For å dempe dette trykket, samt i håp om å kunne sende ut beskjeder om gjenfunn tidligere, har sentralen fra 1998 tenkt å innføre en ny ordning med innsendelse av våre merkinger tre ganger i året, ved utgangen av mai, august og ved årets slutt. Det er bare fulle lister som skal sendes inn, altså der det ikke er plass til flere fugler. De øvrige sendes inn med årsoppgjøret som tidligere.

Gjenfunn

Ringmerkegruppen får fortsatt mange interessante gjenfunn. De respektive merkere får fortløpende tilsendt disse. Fortsatt foreligger ingen presentabel oversikt over gruppens gjenfunn, men det jobbes med saken. Det arbeides også med et større bokprosjekt om landets gjenfunn av ringmerket fugl gjennom alle tider, men foreløpig har prosjektet strandet på manglende bevilgninger. En slik oversikt har vi lenge savnet, da ville vi fått samlet arvesølvet til alle merkere gjennom tidene. Et slikt verk ser jeg virkelig fram til, og jeg er overbevist om at dette vil bli en bestselger i fuglesammenheng. Vi får håpe at prosjektet ikke legges på is i påvente av mer forståelsesfulle "bevilgere", for da kan det hende vi må vente lenge.

Årsoversikt 1997

Nedenfor presenteres en årsoversikt over hvilke arter, og hvor mange dununger og voksenfugl som ble ringmerket i 1997 (tab. 1). En mer kortfattet oversikt over ringmerkegruppens aktivitet er presentert i ringmerkefolkets egen årsoversikt «Ring-

merkaren, sesongen 1997» (nr. 10, 1998): Østfold RG ved J. Ingar I. Båtvik s. 111-113. For de som ønsker et total oversikt over ringmerket fugl i Østfold utført av Østfoldmerkere i 1997, finnes

i samme hefte tall for Akerøya i: Akerøya OS ved Christer Jacobsen s. 110. «Ringmerkaren» kan fås ved henvendelse til Asbjørn Foldvik, Agatvn. 6, 4300 Sandnes.

Tab. 1. Årsoversikt fra Østfold Ringmerkegruppe (lisensnr. 070) for året 1997. Tabellen presenterer de ringmerkede arter, om det er merket dununger (pull) eller voksnfugl (FG), samt hvor mange individer som er merket henholdsvis i 1997 og i perioden 1993-1997. Stjerne (*) foran artsnavnet indikerer at arten ikke har blitt ringmerket i fylket tidligere. Tall i parentes betyr er antall individer ringmerket utenfor fylket. Eventuelle spørsmål eller kommentarer til oversikten rettes til forfatteren.

Art	PULL	FG	TILS.	TOT. 93-97
HAVHEST, Fulmarus glacialis	-	2	2	3
* STORSKARV, Phalacrocorax carbo	21	-	21	21
* SANGSVANE, Cygnus cygnus	-	1	1	1
KNOPPSVANE, Cygnus olor	-	-	-	15
STOKKAND, Anas platyrhynchos	9	5	14	41
ÆRFUGL, Somateria mollissima	-	-	-	67
HØNSEHAUK, Accipiter gentilis	5	1	6	36
SPURVEHAUK, Accipiter nisus	-	1	1	25
MUSVÅK, Buteo buteo	2	-	2	41
FISKEØRN, Pandion haliaëtus	1	2	3	14
LERKEFALK, Falco subbuteo	2	-	2	9
* DVERGFALK, Falco columbarius	5	1	6	(6) 6
TÅRNFALK, Falco tinnunculus	-	-	-	(4) 4
STORFUGL, Tetrao urogallus	-	33	33	(145) 145
ORRFUGL, Lyrurus tetrix	-	-	-	12
RAPPHØNE, Perdix perdix	-	-	-	4
FASAN, Phasianus colchicus	-	-	-	1
VANNRIKSE, Rallus aquaticus	-	-	-	1
TJELD, Haematopus ostralegus	3	1	4	(1) 22
DVERGLO, Charadrius dubius	-	-	-	7
SANDLO, Charadrius hiaticula	-	-	-	4
VIPE, Vanellus vanellus	4	-	4	16
* MYRSNIPE, Calidris alpina	1	-	1	1
BRUSHANE, Philomachus pugnax	-	-	-	1
ENKELTBEEKKASIN, Gallinago gallinago	-	-	-	39
RUGDE, Scolopax rusticola	-	-	-	(1) 9
RØDSTILK, Tringa totanus	-	-	-	2
* GLUTTSNIPE, Tringa nebulosa	-	3	3	3
GRØNNSTILK, Tringa glareola	-	-	-	1
STRANDSNIPE, Actitis hypoleucos	-	10	10	11

Art	PULL	FG	TILS.	TOT. 93-97
STEINVENDER, <i>Arenaria interpres</i>	-	-	-	(2) 4
* TYVJO, <i>Stercorarius parasiticus</i>	2	-	2	2
HETTEMÅKE, <i>Larus ridibundus</i>	34	-	34	428
FISKEMÅKE, <i>Larus canus</i>	77	5	82	(2) 709
SILDEMÅKE, <i>Larus fuscus</i>	31	-	31	61
GRÅMÅKE, <i>Larus argentatus</i>	3	2	5	86
SVARTBAK, <i>Larus marinus</i>	25	1	26	(1) 147
MAKRELLTERNE, <i>Sterna hirundo</i>	175	-	175	874
* DVERGTERNE, <i>Sterna albifrons</i>	1	-	1	1
* LOMVI, <i>Uria aalge</i>	-	2	2	2
* TEISTE, <i>Cephus grylle</i>	3	-	3	3
ALKEKONGE, <i>Alle alle</i>	-	1	1	5
SKOGDUE, <i>Columba oenas</i>	-	-	-	2
RINGDUE, <i>Columba palumbus</i>	-	4	4	13
BYDUE, <i>Columba livia</i>	-	-	-	1
* TYRKERDUE, <i>Streptopelia decaocto</i>	-	1	1	1
GJØK, <i>Cuculus canorus</i>	-	-	-	2
HAUKUGLE, <i>Surnia ulula</i>	-	-	-	(1) 1
SPURVUGLE, <i>Glaucidium passerinum</i>	-	-	-	3
KATTUGLE, <i>Strix aluco</i>	44	13	57	(4) 260
HORNUGLE, <i>Asio otus</i>	-	-	-	2
PERLEUGLE, <i>Aegolius funereus</i>	3	1	4	(3) 29
NATTRAVN, <i>Caprimulgus europaeus</i>	1	19	20	38
TÅRNSEILER, <i>Apus apus</i>	12	3	15	66
VENDEHALS, <i>Jynx torquilla</i>	-	1	1	(4) 9
GRØNNSPETT, <i>Picus viridis</i>	-	3	3	5
SVARTSPETT, <i>Dryocopus martius</i>	-	1	1	2
FLAGGSPETT, <i>Dendrocopus major</i>	-	14	14	38
DVERGSPETT, <i>Dendrocopus minor</i>	-	-	-	(3) 6
TRETÅSPETT, <i>Picoides tridactylus</i>	-	-	-	(3) 4
DVERGLERKE, <i>Calandrella brachydactyla</i>	-	-	-	1
SANGLERKE, <i>Alauda arvensis</i>	1	-	1	4
* FJELL-LERKE, <i>Eremophila alpestris</i>	1	-	1	1
SANDSVALE, <i>Riparia riparia</i>	-	-	-	19
LÅVESVALE, <i>Hirundo rustica</i>	43	13	56	546
TAKSVALE, <i>Delichon urbica</i>	-	1	1	16
TREPIPLERKE, <i>Anthus trivialis</i>	-	26	26	(5) 133
HEIPIPLERKE, <i>Anthus pratensis</i>	3	35	38	(49) 192
GULERLE, <i>Motacilla flava</i>	-	1	1	(40) 49
VINTERERLE, <i>Motacilla cinerea</i>	17	14	31	149
LINERLE, <i>Motacilla alba</i>	5	38	43	(3) 133
SIDENSVANS, <i>Bombycilla garrulus</i>	-	-	-	57

Art	PULL	FG	TILS.	TOT. 93-97
FOSSEKALL, <i>Cinclus cinclus</i>	-	9	9	47
GJERDESMETT, <i>Troglodytes troglodytes</i>	-	18	18	166
JERNSPURV, <i>Prunella modularis</i>	1	87	88	(9) 352
RØDSTRUPE, <i>Erithacus rubecula</i>	6	288	294	(22) 755
BLÅSTRUPE, <i>Luscinia svecica</i>	16	11	27	(113) 226
RØDSTJERT, <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	-	40	40	(61) 182
BUSKSKVETT, <i>Saxicola rubetra</i>	-	29	29	(8) 156
STEINSKVETT, <i>Oenanthe oenanthe</i>	1	1	2	(4) 18
RINGTROST, <i>Turdus torquatus</i>	4	-	4	(4) 12
SVARTTROST, <i>Turdus merula</i>	7	75	82	368
GRÅTROST, <i>Turdus pilaris</i>	25	12	37	(57) 198
MÅLTROST, <i>Turdus philomelos</i>	13	14	27	(17) 157
DUETROST, <i>Turdus viscivorus</i>	-	-	-	4
RØD Vingetrost, <i>Turdus iliacus</i>	10	19	29	(215) 522
SKJEGGMEIS, <i>Panurus biarmicus</i>	-	-	-	17
GRESSHOPPESANGER, <i>Locustella naevia</i>	-	-	-	1
ELVESANGER, <i>Locustella fluviatilis</i>	-	-	-	2
TROSTESANGER, <i>Acroceph. arundinaceus</i>	-	-	-	1
SIVSANGER, <i>Acroceph. schoenobaenus</i>	-	5	5	160
BUSKSANGER, <i>Acrocephalus dumetorum</i>	-	-	-	1
MYRSANGER, <i>Acrocephalus palustris</i>	-	3	3	178
RØRSANGER, <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	10	37	47	1186
GULSANGER, <i>Hippolais icterina</i>	4	4	8	(2) 22
HAUKSANGER, <i>Sylvia nisoria</i>	-	-	-	1
MØLLER, <i>Sylvia curruca</i>	12	23	35	(3) 118
TORNSANGER, <i>Sylvia communis</i>	-	14	14	182
HAGESANGER, <i>Sylvia borin</i>	4	68	72	245
MUNK, <i>Sylvia atricapilla</i>	-	63	63	(1) 193
BØKSANGER, <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	-	1	1	(1) 4
GRANSANGER, <i>Phylloscopus collybita</i>	-	29	29	(37) 135
LØVSANGER, <i>Phylloscopus trochilus</i>	-	373	373	(987) 3310
BRUNSANGER, <i>Phylloscopus fuscatus</i>	-	-	-	1
LAPPSANGER, <i>Phylloscopus borealis</i>	-	-	-	(1) 1
FUGLEKONGE, <i>Regulus regulus</i>	-	123	123	(21) 322
GRÅFLUESNAPPER, <i>Muscicapa striata</i>	5	8	13	(22) 90
SH-FLUESNAPPER, <i>Ficedula hypoleuca</i>	207	35	242	(81) 1333
STJERTMEIS, <i>Aegithalos caudatus</i>	-	66	66	116
LØVMEIS, <i>Parus palustris</i>	-	26	26	(1) 129
GRANMEIS, <i>Parus montanus</i>	-	470	470	(51) 650
LAPPMEIS, <i>Parus cinctus</i>	-	-	-	(6) 6
TOPPMEIS, <i>Parus cristatus</i>	5	8	13	50
SVARTMEIS, <i>Parus ater</i>	29	92	121	(7) 653

Art	PULL	FG	TILS.	TOT. 93-97
BLÅMEIS, <i>Parus caeruleus</i>	323	640	963	(4) 4279
KJØTTMEIS, <i>Parus major</i>	766	635	1401	(141) 5104
SPETTMEIS, <i>Sitta europaea</i>	9	53	62	(4) 259
TREKRYPER, <i>Certhia familiaris</i>	-	38	38	(2) 142
TORNSKATE, <i>Lanius collurio</i>	-	4	4	41
VARSLER, <i>Lanius excubitor</i>	-	-	-	(2) 5
NØTTEKRÅKE, <i>Nucifraga caryocatactes</i>	-	2	2	3
NØTTESKRIKE, <i>Garrulus glandarius</i>	-	4	4	26
LAVSKRIKE, <i>Perisoreus infaustus</i>	-	4	4	(6) 10
SKJÆRE, <i>Pica pica</i>	6	9	15	53
KAIE, <i>Corvus monedula</i>	1	1	2	17
KRÅKE, <i>Corvus corone</i>	-	2	2	15
* RAVN, <i>Corvus corax</i>	2	-	2	2
STÆR, <i>Sturnus vulgaris</i>	28	4	32	192
GRÅSPURV, <i>Passer domesticus</i>	-	14	14	88
PILFINK, <i>Passer montanus</i>	2	50	52	(1) 315
BOKFINK, <i>Fringilla coelebs</i>	1	143	144	(5) 623
BJØRKEFINK, <i>Fringilla montifringilla</i>	-	259	259	(149) 1003
GRØNNFINK, <i>Carduelis chloris</i>	10	839	849	(157) 5881
STILLITS, <i>Carduelis carduelis</i>	-	2	2	12
GRØNNISISIK, <i>Carduelis spinus</i>	-	234	234	(22) 980
TORNIRISK, <i>Carduelis cannabina</i>	-	4	4	74
GRÅISISIK, <i>Carduelis flammea</i>	-	95	95	(330) 3278
POLARSISISIK, <i>Carduelis hornemanni</i>	-	-	-	(11) 22
GRANKORSNEBB, <i>Loxia curvirostra</i>	-	-	-	6
FURUKORSNEBB, <i>Loxia pytyopsittacus</i>	-	-	-	(1) 1
ROSENFINK, <i>Carpodacus erythrinus</i>	-	5	5	35
DOMPAP, <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	-	173	173	(2) 733
KJERNEBITER, <i>Coc. coccothraustes</i>	-	1	1	7
LAPPSPURV, <i>Calcarius lapponicus</i>	2	-	2	(18) 20
GULSPURV, <i>Emberiza citrinella</i>	5	191	196	1773
HORTULAN, <i>Emberiza hortulana</i>	-	-	-	2
DVERGSPURV, <i>Emberiza pusilla</i>	-	3	3	(1) 9
SIVSPURV, <i>Emberiza schoeniclus</i>	3	92	95	(76) 1338
Sum	2051	5811	7862	43294